

1) res ne izplača. Lojev sod uporabite za kaj drugega, ker bi ga ne mogli dobro pripraviti za mošt, če ga tudi daste postrugati.

J. K. v L. Imam vodovod čez posestvo sosedu že nad 50 let. Letu 1930 sem lesena cavi izmenjal s cinastimi in tudi nekoliko spremenil smer, kar mi je sosed dovolil. Njegov dedič pa grozi, da mi bo vse razdri. Ali sme? — Da pozneje, ko bo dedič gospodar, ne boste imeli stitnosti, dajte sedaj pred pričami s sosedom zadevo urediti, da vam je on to za stalno in brez odškodnine za sebe ali naslednike dovolil, kar se sme tudi vknjižiti. Potem vam nihče nič ne more. Toliko glede nove smeri. V kolikor pa gre v stari smeri, je pa pravica že priposestvovana.

S. M. v K. Ali je že izšel zakon, ki znižuje obrestno mero za posojila? — Napovedan je, da bo izšel po 20. decembru. Do tedaj pa morate plačevati sedanje obresti. Zelo vam priporočamo, da točno plačujete obresti in od kapitala že zdaj, ker bo sicer treba pozneje več plačevati, ako zaostanete na dolgu.

J. K. v V. S sosedom sva se domenila, da urediva meje sporazumno vpricho občinske komisije. Župan pa trdi, da tega ne smeva narediti. — Gospod župan nima prav! Občina lahko v tem slučaju posreduje, ker sta oba za to. Ko določite mejo in postavite mejnike, pa še napravite zapisnik, kjer se vsi podpišete. Ako pa občina noče, je seveda silite ne morete, pač pa pokličite inženjerja, ki vama bo vse uredil. Pišite na katastrski urad, da pride tedaj k vama, ko bo imel še kaj drugega službeno opraviti v vašem kraju.

H. V. v Št. J. Ali res ne smem kot 32letni postati vajenec v trgovini? — Vajenec in pozneje pomočnik ne, ker zakon določa 18 let kot najvišje starost. Pač pa lahko kot pomožna oseba, sluga.

K. T. v L. Za našo dekanijo je bil v »Slov. gospodarju« napovedan evharistični kongres, zakaj se ni vršil? — V listih je bilo povedano, da zaradi tega ne, ker se je prejšnje leto že vršil v gornjegrajskem okraju.

Isti: Zasuli so mi njivo, ko vozijo za novo cesto, kje lahko zahtevam odškodnino? — Slučaj prijavite občini, ki dela cesto, da se naj sporazumno ugotovi škoda, ki jo trpite. Če tega občina noče, javite slučaj srezkemu načelstvu.

J. J. v P. Kako je zdaj z vinotočji? — Listi so objavili, da je ministristvo prepovedalo vinotoče in maloprodajo vina. V naši banovini se to še menda ne izvaja. Občina naj od finančnega ravnateljstva zahteva pojasnilo in navedilo, ker vaš slučaj je zamotan.

J. R. v K. Ali je desetek pravilno izračunan? — Na podlagi vaših podatkov nam tega ni mogoče ugotoviti.

H. G. v Š. Moj mož je pri meni prevžitkar. Ali moram plačati stroške za njega? — Ne verujemo, da bi vaš mož imel pogodbeno izgovorjen prevžitek, pač pa živi z vami na vašem posestvu v skupnem gospodarstvu. Ker niste dali moža preklicati, da niste plačnica njegovih dolgov, boste pač plačali.

G. J. v G. R. Moj sin se je učil pri mesarju, pa je sam šel »rugam. Zda pa ta pravi, da ga ne potrebuje. — Po novem obrtnem zakonu mora za vsakega učenca biti posebna učna pogodba. To ste napravili, ako ne, javite zadevo mesarski obrtni zadrugi, ki bo stvar uredila. Ako tudi to ne zaleže, pritožite se na srezko načelstvo. Učno pogodbo je treba izpolniti in so v zakonu navedeni vzroki, iz katerih se učenca lahko odpusti.

J. M. v D. Na naboru so mi rekli, da sem bolan da »stahikordija«, kaj je to? — To je srčna napaka, zaradi katere niste potrjeni.

H. N. v V. Moj sin bi se rad izučil za organista. — Šola za organiste je v Celju. Kedaj se začne pouk, nam ni natančno znano, vemo pa, da šola ni brezplačna. Pišite na naslov: Orglarska šola v Celju.

J. K. v H. Ali lahko 21letni, ki še ni odslužil vojaščine, postane poštni sel? — Ako je potrjen, ga ne bodo sprejeli. Učne dobe za to ni, pač pa pripravniška doba. Javite se pri domači pošti.

Morilec, ki se zna skrivati.

Brezuspešen lov za morilcem.

Po brezkončnih oledenelih ravninah severne Kanade se podi oddelek policistov, ki res zaslužijo naziv: najbolj drzni žandarji na celem svetu. S pomočjo psov zasledujejo človeško sled, sled ogromnega čevlja, katerega obuva v celi Kanadi samo eden orjak, morilec Kid Larsen, ki je ubil v prepiru svojega prijatelja in bi sedaj za kaznen moral tudi on umreti.

Cela Kanada zasleduje z vso napestostjo pogon za Larsenom, ne ker zahtevajo ljudje njegovo glavo kot maščevanje za uboj, pač pa zato: Larsen se zna izviti iz vseh od zasledovalcev mu nastavljenih pasti. Kida ne more nikdo prezreti zaradi njegove izredne velikosti, njegov obraz je znan z objavljenih slik vsakemu Kanadcu. Kakor zasmehovanje se zdi njegova ogromna sled, ki se zopet in zopet pojavlja izven kroga preganjalcev. Lov se pomika vedno naprej proti severu, proti obali Ledenegega morja, kjer postaja življenje zunaj na prostem radi mraza nemogoče in bi bil posamezen človek navezan čisto sam nase, kar izključuje vsako življensko možnost.

Ko postaja zima vedno bolj neusmiljena in grozi zasledujočim policistom s poginom, ko ni več videti po cele tedne nobene sledi za umikajočim se orjakom, pride povelje: prekiniti zasledovanje morilca in se umakniti. — Ker se pa kanadska policija še ni nikdar osmešila, se izda uradni razglas, da je Kid Larsen zmrznil v večnem ledu severne morske obale in ga ne more več doseči zemeljska pravica.

Narod seve ne verjame smrti mojstrskega begunca, upa, da se bo pojavila na spomlad zopet sled njegove ogromne noge, karavno je zajela Kanada ena najhujših zim in grozi z ledeno smrtjo tisočem celo po bolj južnih mestih.

Priprosti narod pa se je tokrat prav pošteno urezal. Prihodnjo spomlad se ni več pojavila sled orjaka, tudi ne v poletju in ne na jesen, nobeden od ribičev, ki so obiskali severno obalo, ni videl in ne čul »arsenu.

Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti, izboljšuje naravna »Franz Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo. Raziskovalci na polju da so dosegli z »Franz Josefovo« vođo sijajne rezultate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

S časom je javnost pozabila na Larsena in se začela zanimati za nove zločine, spore in za trdo ruvanje za vsakdanji kruh. Le v slučajih, ko je nanesel pogovor na največjega Kanadca, ki je kedaj živel, je oživel spomin na skrivnostno »ginulega« — morilca Larsena.

Po 39 letih.

Natančno po preteku 30 let, odkar je bila od oblasti odrejena prekinitev zasledovanja Larsena, se je javil na policijski stanici v Franklinovem zalivu orjak živalske zunanosti, o katerem so bili prvotno uverjeni, da ni pri pameti. Sam je izpovedal, da je morilec Kid Larsen, ki se je skrival ob obali Ledenegega morja 30 let pred vsakim človekom. Sedaj pa čuti, da bi njegovo zdravje ne preneslo več naporov niti ene zime in radi tega se preda oblasti.

Nobeden od mlajših policistov v Franklinovem zalivu ni znal o morilcu Kidu Larsenu. Telefonirali so na glavno policijsko postajo, ker tamkaj je bil na vodilnem mestu uradnik, ki je vodil pred 30 leti kot policist oddelek stražnikov, ki so zasledovali brezuspešno Larsena. Ta se je podal v letalu v Franklinov zaliv, kjer je prepoznal in pozdravil kljub preteku 30 let orjaka, kojega nekoč pravljicične noge so bile sedaj ovite v listje in mu je sporočil, da nima sodišče nikakega povoda, da ga pozove na odgovor. Že pred 29 leti bi bil lahko brez skrbi zapustil skrivališče.

Policijski uradnik je sporočil nekaj tednov za tem svojemu šefu, ko je že vse zopet govorilo o zločincu Larsenu, da ga je po tej pojasnitvi orjak prezirljivo ošvignil s pogledom in je nato odkresal iz urada brez vsake besedice. Takoj je sumil, da bo dal ta mož kanadski policiji še obilo posla. Najrajši bi ga bil pridržal v zaporu, a brez kakega vzroka ni mogel.

Nov zločin.

Zakaj si je nakopal Kid Larsen, potem ko je po preteku 30 let zvedel, da ga policija sploh več ne zasleduje, nov zločin, bo pojasnjeno še le tedaj, če se posreči, da ga tokrat res ujamejo. Najbrž se je hotel na ta način maščevati nad svetom zato, ker je moral preživeti celih 30 let v popolni samoti, ki je navadnim ljudem neznosna in vendar jo je prenašal Larsen skozi dobo enega človeškega rodu.

Lepega dne se je pojavil Larsen pred policijskim komisarijatom. Prehodil je peš pot od Franklinovega zaliva do — glavne policijske postojanke. Na tem dolgotrajnem potovanju ga ni srečala živa duša. V mestu se je mudil le kratko časa. Videli so ga, kako je stopal počasi po stopnicah v prvo nadstropje in se je kmalu tudi odstranil. Par minut po njegovi odhodu je pretresla celo mesto mogočna eksplozija, ki je pognala v zrak poslovnice policijskega komisarijata. Na srečo je bila pretežna večina policistov zaposlena izven stanice in je pokopala eksplozija pod razvalinami samo tri uradnike.

1) res ne izplača. Lojev sod uporabite za kaj drugega, ker bi ga ne mogli dobro pripraviti za mošt, če ga tudi daste postrugati.

J. K. v L. Imam vodovod čez posestvo sosedu že nad 50 let. Letu 1930 sem lesena cavi izmenjal s cinastimi in tudi nekoliko spremenil smer, kar mi je sosed dovolil. Njegov dedič pa grozi, da mi bo vse razdri. Ali sme? — Da pozneje, ko bo dedič gospodar, ne boste imeli stitosti, dajte sedaj pred pričami s sosedom zadevo urediti, da vam je on to za stalno in brez odškodnine za sebe ali naslednike dovolil, kar se sme tudi vknjižiti. Potem vam nihče nič ne more. Toliko glede nove smeri. V kolikor pa gre v stari smeri, je pa pravica že priposestvovana.

S. M. v K. Ali je že izšel zakon, ki znižuje obrestno mero za posojila? — Napovedan je, da bo izšel po 20. decembru. Do tedaj pa morate plačevati sedanje obresti. Zelo vam priporočamo, da točno plačujete obresti in od kapitala že zdaj, ker bo sicer treba pozneje več plačevati, ako zaostanete na dolgu.

J. K. v V. S sosedom sva se domenila, da urediva meje sporazumno vpricho občinske komisije. Župan pa trdi, da tega ne smeva narediti. — Gospod župan nima prav! Občina lahko v tem slučaju posreduje, ker sta oba za to. Ko določite mejo in postavite mejnike, pa še napravite zapisnik, kjer se vsi podpišete. Ako pa občina noče, je seveda silite ne morete, pač pa pokličite inženjerja, ki vama bo vse uredil. Pišite na katastrski urad, da pride tedaj k vama, ko bo imel še kaj drugega službeno opraviti v vašem kraju.

H. V. v Št. J. Ali res ne smem kot 32letni postati vajenec v trgovini? — Vajenec in pozneje pomočnik ne, ker zakon določa 18 let kot najvišje starost. Pač pa lahko kot pomožna oseba, sluga.

K. T. v L. Za našo dekanijo je bil v »Slov. gospodarju« napovedan evharistični kongres, zakaj se ni vršil? — V listih je bilo povedano, da zaradi tega ne, ker se je prejšnje leto že vršil v gornjegrajskem okraju.

Isti: Zasuli so mi njivo, ko vozijo za novo cesto, kje lahko zahtevam odškodnino? — Slučaj prijavite občini, ki dela cesto, da se naj sporazumno ugotovi škoda, ki jo trpite. Če tega občina noče, javite slučaj srezkemu načelstvu.

J. J. v P. Kako je zdaj z vinotočji? — Listi so objavili, da je ministrstvo prepovedalo vinotoče in maloprodajo vina. V naši banovini se to še menda ne izvaja. Občina naj od finančnega ravnateljstva zahteva pojasnilo in navedilo, ker vaš slučaj je zamotan.

J. R. v K. Ali je desetek pravilno izračunan? — Na podlagi vaših podatkov nam tega ni mogoče ugotoviti.

H. G. v Š. Moj mož je pri meni prevžitkar. Ali moram plačati stroške za njega? — Ne verujemo, da bi vaš mož imel pogodbeno izgovorjen prevžitek, pač pa živi z vami na vašem posestvu v skupnem gospodarstvu. Ker niste dali moža preklicati, da niste plačnica njegovih dolgov, boste pač plačali.

G. J. v G. R. Moj sin se je učil pri mesarju, pa je sam šel »rugam. Zda pa ta pravi, da ga ne potrebuje. — Po novem obrtnem zakonu mora za vsakega učenca biti posebna učna pogodba. To ste napravili, ako ne, javite zadevo mesarski obrtni zadrugi, ki bo stvar uredila. Ako tudi to ne zaleže, pritožite se na srezko načelstvo. Učno pogodbo je treba izpolniti in so v zakonu navedeni vzroki, iz katerih se učenca lahko odpusti.

J. M. v D. Na naboru so mi rekli, da sem bolan da »stahikordija«, kaj je to? — To je srčna napaka, zaradi katere niste potrjeni.

H. N. v V. Moj sin bi se rad izučil za organista. — Šola za organiste je v Celju. Kedaj se začne pouk, nam ni natančno znano, vemo pa, da šola ni brezplačna. Pišite na naslov: Orglarska šola v Celju.

J. K. v H. Ali lahko 21letni, ki še ni odslužil vojaščine, postane poštni sel? — Ako je potrjen, ga ne bodo sprejeli. Učne dobe za to ni, pač pa pripravniška doba. Javite se pri domači pošti.

Morilec, ki se zna skrivati.

Brezuspešen lov za morilcem.

Po brezkončnih oledenelih ravninah severne Kanade se podi oddelek policistov, ki res zaslužijo naziv: najbolj drzni žandarji na celem svetu. S pomočjo psov zasledujejo človeško sled, sled ogromnega čevlja, katerega obuva v celi Kanadi samo eden orjak, morilec Kid Larsen, ki je ubil v prepiru svojega prijatelja in bi sedaj za kaznen moral tudi on umreti.

Cela Kanada zasleduje z vso napestostjo pogon za Larsenom, ne ker zahtevajo ljudje njegovo glavo kot maščevanje za uboj, pač pa zato: Larsen se zna izviti iz vseh od zasledovalcev mu nastavljenih pasti. Kida ne more nikdo prezreti zaradi njegove izredne velikosti, njegov obraz je znan z objavljenih slik vsakemu Kanadcu. Kakor zasmehovanje se zdi njegova ogromna sled, ki se zopet in zopet pojavlja izven kroga preganjalcev. Lov se pomika vedno naprej proti severu, proti obali Ledenegega morja, kjer postaja življenje zunaj na prostem radi mraza nemogoče in bi bil posamezen človek navezan čisto sam nase, kar izključuje vsako življensko možnost.

Ko postaja zima vedno bolj neusmiljena in grozi zasledujočim policistom s poginom, ko ni več videti po cele tedne nobene sledi za umikajočim se orjakom, pride povelje: prekiniti zasledovanje morilca in se umakniti. — Ker se pa kanadska policija še ni nikdar osmešila, se izda uradni razglas, da je Kid Larsen zmrznil v večnem ledu severne morske obale in ga ne more več doseči zemeljska pravica.

Narod seve ne verjame smrti mojstrskega begunca, upa, da se bo pojavila na spomlad zopet sled njegove ogromne noge, karavno je zajela Kanada ena najhujših zim in grozi z ledeno smrtjo tisočem celo po bolj južnih mestih.

Priprosti narod pa se je tokrat prav pošteno urezal. Prihodnjo spomlad se ni več pojavila sled orjaka, tudi ne v poletju in ne na jesen, nobeden od ribičev, ki so obiskali severno obal, ni videl in ne čul »arsenu.

Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti, izboljšuje naravna »Franz Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo. Raziskovalci na polju da so dosegli z »Franz Josefovo« vođo sijajne rezultate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

S časom je javnost pozabila na Larsena in se začela zanimati za nove zločine, spore in za trdo ruvanje za vsakdanji kruh. Le v slučajih, ko je nanesel pogovor na največjega Kanadca, ki je kedaj živel, je oživel spomin na skrivnostno »ginulega« — morilca Larsena.

Po 39 letih.

Natančno po preteku 30 let, odkar je bila od oblasti odrejena prekinitev zasledovanja Larsena, se je javil na policijski stanici v Franklinovem zalivu orjak živalske zunanosti, o katerem so bili prvotno uverjeni, da ni pri pameti. Sam je izpovedal, da je morilec Kid Larsen, ki se je skrival ob obali Ledenegega morja 30 let pred vsakim človekom. Sedaj pa čuti, da bi njegovo zdravje ne preneslo več naporov niti ene zime in radi tega se preda oblasti.

Nobeden od mlajših policistov v Franklinovem zalivu ni znal o morilcu Kidu Larsenu. Telefonirali so na glavno policijsko postajo, ker tamkaj je bil na vodilnem mestu uradnik, ki je vodil pred 30 leti kot policist oddelek stražnikov, ki so zasledovali brezuspešno Larsena. Ta se je podal v letalu v Franklinov zaliv, kjer je prepoznal in pozdravil kljub preteku 30 let orjaka, kojega nekoč pravljicne noge so bile sedaj ovite v listje in mu je sporočil, da nima sodišče nikakega povoda, da ga pozove na odgovor. Že pred 29 leti bi bil lahko brez skrbi zapustil skrivališče.

Policijski uradnik je sporočil nekaj tednov za tem svojemu šefu, ko je že vse zopet govorilo o zločincu Larsenu, da ga je po tej pojasnitvi orjak prezirljivo ošvignil s pogledom in je nato odkresal iz urada brez vsake besedice. Takoj je sumil, da bo dal ta mož kanadski policiji še obilo posla. Najrajši bi ga bil pridržal v zaporu, a brez katerega vzroka ni mogel.

Nov zločin.

Zakaj si je nakopal Kid Larsen, potem ko je po preteku 30 let zvedel, da ga policija sploh več ne zasleduje, nov zločin, bo pojasnjeno še le tedaj, če se posreči, da ga tokrat res ujamejo. Najbrž se je hotel na ta način maščevati nad svetom zato, ker je moral preživeti celih 30 let v popolni samoti, ki je navadnim ljudem neznosna in vendar jo je prenašal Larsen skozi dobo enega človeškega rodu.

Lepega dne se je pojavil Larsen pred policijskim komisarijatom. Prehodil je peš pot od Franklinovega zaliva do — glavne policijske postojanke. Na tem dolgotrajnem potovanju ga ni srečala živa duša. V mestu se je mudil le kratko časa. Videli so ga, kako je stopal počasi po stopnicah v prvo nadstropje in se je kmalu tudi odstranil. Par minut po njegovi odhodu je pretresla celo mesto mogočna eksplozija, ki je pognala v zrak posloni policijskega komisarijata. Na srečo je bila pretežna večina policistov zaposlena izven stanice in je pokopala eksplozija pod razvalinami samo tri uradnike.

Kje je vzrok bolezni?

To je najvažnejše vprašanje, kadar nas kaj boli. Na vsak način je zelo dobro, ako imate vedno pri rokah lekarniško zanesljivo do-

mače sredstvo, kakor pravi Fellerjev Elsafluid, ki se že več kot 35 let uporablja za nego telesa in za obrambo proti mnogim boleznem proti revmatičnim bolečinam, prehlajenju, za masažo, proti tiganju v členkih, bolečinah v križu, licu ter po vsem telesu. Fellerjev Elsafluid se dobi v vseh apotekah in

tozadevnih trgovinah po Din 6.—, Din 9.— in Din 26.—. Po pošti najmanjši paket (9 poiskusnih ali 6 dvojnih ali 2 spec. veliki steklenici) za Din 58.—, dva taka paketa Din 102.— pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrč 341 (Savska banovina).
Odobreno od Minist. soc. pol. i nar. zdr. Sp. br. 509 od 24. III. 1931

Proti skrivališču.

Drugi dan po maščevalnem atentatu je prejel policijski uradnik, ki je vodil prvi pogon za Larsenom, pismo. Pod kuverto je bil papir, na katerem je bilo zabeleženo: »Na noge, policija!« Bil je to poziv za ponovno preganjanje zločinca Kida Larsen.

Že mesece se podijo kanadski policisti z najbolj modernimi pripomočki za orjakom. Zopet jim kaže ogromna sled begunčevega stopala proti severu. Zopet se mu posreči, kakor pred 30 leti, da prekriža vse obkoljevalne načrte zasledovalcev in se izmuzne pravočasno. Vse je prepričano, da brzi nazaj v smeri proti skrivališču, ki ga je prikrivalo človeštvu 30 let.

Tokrat ima Larsen na vesti življenje treh policistov in njihovi tovariši bodo storili gotovo vse, da ujamejo in izročijo pravici tolikanj spretnega in premetenega ubežnika.

Priprosti narod je tudi tokrat prepričan, da bo ljudski junak Kid Larsen podlegel letošnji zimi, nikakor pa se ne bo pustil izslediti od cele armade preganjajočih ga stražnikov.

Gonilna moč iz zemlje in solčnih žarkov.

Vedno večja industrijalizacija, vedno večja uporaba kuriva in goriva v industriji je začela skrbeti nekatere znanstvenike. Ti možje so se začeli pečati z mislijo, kako porabo premoga omejiti, ali pa premog kar nadomestiti z drugimi silami za proizvodnjo toplote. Pri tem so prišli na to-le misel:

Vsakomur je znano, da je v notrajnosti naše zemeljske oble nagromadeno tako grozna množina toplotne energije, ki bi si jo mogel človek pripraviti z vsem premogom in z vsemi gorljivimi olji. Potresi dokazujejo, da so globoko pod zemljo vroča in razbeljena žarišča toplote, razbeljeno skalovje, od katerega bi vsak kubični meter dal vsaj toliko toplote, kakor je da 200 milijonov kosov žarečega premoga. Od te ogromne množice toplote bi zadostovala le ena petina, da bi proizvajala dovolj pare, ki bi gnala turbine s 50 milijoni konjskih sil leto dni.

Resnica je, da je v osrčju zemlje dovolj toplote. Že v globočini kakih 8 km pod zemljo znaša vročina kakih 400° Fahrenheita. Vprašanje pa je, ali je sploh mogoče kopati tako globoko, da bi prišli do te toplote, da bi jo potem mogli izkoristiti po tovarnah, za železnice, za hišno in ulično razsvetljavo, ne glede na gonilno silo strojev itd.

Angleški znanstvenik Chas. Parson je napravil načrt za tak drzni poskus. Hoče napraviti v globočino 18 km dolgo cev. Še drznejši poiskus je napravil lani drug Anglež, inž. John Hodgson. Pri tem je uporabil svoje dolgoletne skušnje, ko je bil rudniški inže-

njer v Južni Afriki. Hodgson predlaga, naj bi se napravila v zemljo dva rova. Prvi naj bi bil globok le kakih 8 km. Tega naj bi kopali. Drugi pa bi moral biti globok 30 ali 40 km. Tega pa bi izvrtali stroji, ki bi jih vodili s površja zemlje. Rudarji, ki bi delali v prvem rovu, bi morali biti tako oblečeni, da bi jih obleka varovala pred vročino notrajnosti, kakor potapljače zavarujejo, da v morski globočini ne zmrznejo ali se ne zaduše. Delavce v teh rovih pa bi hladilni plini in tekoči zrak varovali pred strašno vročino.

Inž. Hodgson se prav nič ne boji dela s stroji v globočini 30 do 40 km. On pravi, da ni strahu, ko bi stroji predrli kako skalo, pod katero je lava, da bi ta potem brizgnila na dan in zalila površino zemlje okrog strojev.

Njegov načrt je tak: V veliki jekleni cevi električni tok prenaša nekako tekočo aluminijevo mešanico. Jekleno cev, ki naj bi bila v premeru debela kake 3 ali 4 čevlje, bi spustili 1000 čevljev v zemljo. Posebne bombe bi na dnu razrahljale skalovje. Grušč in pesek pa bi žareča tekočina, ki kroži v cevi, vrgla na površje. V tej večji cevi pa bi bila še druga, manjša cev. Ta bi bila pravi sveder. Čim globlje bi se cev pogrezala v zemljo, tem daljša bi bila, ker bi na nji na površju pritrdili vedno nove dele. Iznajditelju se zdi ves načrt čisto priprost.

Zato pa znani Marconi pravi, da ta zadeva ni tako enostavna. Pravi, da nikdar ne bo mogoče toplote dobivati iz srede zemlje. Pač pa je res enostavno dobivati toploto iz solčnih žarkov. Dejal je: »Toplotna energija solca je neomejena. Vedno je je dovolj na razpolago v zraku, v dežju in megli, ob jasnem in oblačnem. Toplota je gibajoča sila okrog nas, nad nami in celo v vodi.«

Raznočerstvi.

Delavske naselbine pred 3500 leti. Uspeli starinoslovci so edini veliki dokaz za trditev, da se niso ljudje pred več tisoč leti bogvedli koliko razlikovali od današnjega človeka glede kulture in civilizacije. Znameniti poznavatelj starin C. L. Wooley je izkopal v Egiptu v El Amarna vzorno naselbino, ki je bila prirejena za delavce, ki so gradili po puščavskih gričih skalnate grobove za bogataše in plemenitaše. Celotna naselbina je bila napravljena po gotovem načrtu. Opustili so jo, ko se je preselil faraonov raljevi dvor v mesto Theben, in na starih mestih niso bila več potrebna grobišča za imenitnike. Stavbišče delavske naselbine je bil četrkot, obdan od obzidja in notrajnost je bila pozidana z vrstami hišic, ki so bile zvezane z ozkimi cestami. Ena hišica je bila enaka drugi, izvzemši stanovanja predčelavcev, ki so bila vzporedena ob vhođu. Vsaka hišica je

imela spredaj kuhinjo, zadaj spalnico in še eno kamro. Omenjeno odkritje razsvetljuje socialne delavske razmere v Egiptu v 14. stoletju pred Kristusovim rojstvom. Posamezne sobe so si delavci poslikali vsak po svojih možnostih. Orodje, katerega so našli po posameznih stanovanjih, priča, kak delavski poklic je izvrševal stanovalec, ali s čim se je ukvarjal ob prostem času.

Mož, ki prodaja svojo glavo. Na Angleškem v Manchestru živi mož, ki je prodal svojo glavo za 1000 funtov šterlingov in za življensko rento 396 funtov šterlingov. Je to gotovi Datas, ki poseđa po zatrevanju strokovnjakov najbolj popolen spomin, s kakoršnim se ne more ponášati nobeden drug človek na svetu. Nekaj zdravnikov, ki so člani zdravniške družbe v Londonu, je kupilo Datasovo glavo, da bi jo po lastnikovi smrti preiskali in dognali, zakaj je tičalo v njej toliko spomina. Pogodba za posest glave po smrti bo podpisana te dni. Po pogodbi bodo izplačali zdravniki Datasu takoj 1000 funtov šterlingov in povrh se bodo še zavezali, da bodo poravnali pogrebne stroške za Dataso in vse člane njegove družine. Pri tej priliki je pripovedoval Datas, da je že bil prodal svojo glavo leta 1904 četvorici ameriških zdravnikov za 10.000 funtov šterlingov. Vsi ti dohtarji so pa že pomrli in radi tega je prodal svojo glavo tokrat že v — drugič!

Po zaključku lista došle vesti in novice.

Malypetrova čehoslovaška vlada. V zadnji številki smo že poročali, da se je posrečila novemu predsedniku čehoslovaške vlade — Malypetru — sestava vlade na prejšnji podlagi. V zadnjem trenutku so se pa skujali socialni demokratje, ker niso hoteli pristati na znižanje uradniških p^l. Malypeter je vrnil poverjeni mu mandat, a predsednik republike ga je naprosil, da je ponovno prevzel nalogo sestave vlade. V drugič je rešitev vladne krize Malypetru uspela. Od dose^l njih ministrov so izstopili iz vlade 4, novi ministri pripadajo istim strankam.

SKRIVALNICA.

Kje je brodnik?

Kje je vzrok bolezni?

To je najvažnejše vprašanje, kadar nas kaj boli. Na vsak način je zelo dobro, ako imate vedno pri rokah lekarniško zanesljivo do-

mače sredstvo, kakor pravi Fellerjev Elsafluid, ki se že več kot 35 let uporablja za nego telesa in za obrambo proti mnogim boleznem proti revmatičnim bolečinam, prehlajenju, za masažo, proti tiganju v členkih, bolečinah v križu, licu ter po vsem telesu. Fellerjev Elsafluid se dobi v vseh apotekah in

tozadevnih trgovinah po Din 6.—, Din 9.— in Din 26.—. Po pošti najmanjši paket (9 poiskusnih ali 6 dvojnih ali 2 spec. veliki steklenici) za Din 58.—, dva taka paketa Din 102.— pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrč 341 (Savska banovina).
Odobreno od Minist. soc. pol. i nar. zdr. Sp. br. 509 od 24. III. 1931

Proti skrivališču.

Drugi dan po maščevalnem atentatu je prejel policijski uradnik, ki je vodil prvi pogon za Larsenom, pismo. Pod kuverto je bil papir, na katerem je bilo zabeleženo: »Na noge, policija!« Bil je to poziv za ponovno preganjanje zločinca Kida Larsen.

Že mesece se podijo kanadski policisti z najbolj modernimi pripomočki za orjakom. Zopet jim kaže ogromna sled begunčevega stopala proti severu. Zopet se mu posreči, kakor pred 30 leti, da prekriža vse obkoljevalne načrte zasledovalcev in se izmuzne pravočasno. Vse je prepričano, da brzi nazaj v smeri proti skrivališču, ki ga je prikrivalo človeštvu 30 let.

Tokrat ima Larsen na vesti življenje treh policistov in njihovi tovariši bodo storili gotovo vse, da ujamejo in izročijo pravici tolikanj spretnega in premetenega ubežnika.

Priprosti narod je tudi tokrat prepričan, da bo ljudski junak Kid Larsen podlegel letošnji zimi, nikakor pa se ne bo pustil izslediti od cele armade preganjajočih ga stražnikov.

Gonilna moč iz zemlje in solčnih žarkov.

Vedno večja industrijalizacija, vedno večja uporaba kuriva in goriva v industriji je začela skrbeti nekatere znanstvenike. Ti možje so se začeli pečati z mislijo, kako porabo premoga omejiti, ali pa premog kar nadomestiti z drugimi silami za proizvodnjo toplote. Pri tem so prišli na to-le misel:

Vsakomur je znano, da je v notrajnosti naše zemeljske oble nagromadeno tako grozna množina toplotne energije, ki bi si jo mogel človek pripraviti z vsem premogom in z vsemi gorljivimi olji. Potresi dokazujejo, da so globoko pod zemljo vroča in razbeljena žarišča toplote, razbeljeno skalovje, od katerega bi vsak kubični meter dal vsaj toliko toplote, kakor je da 200 milijonov kosov žarečega premoga. Od te ogromne množice toplote bi zadostovala le ena petina, da bi proizvajala dovolj pare, ki bi gnala turbine s 50 milijoni konjskih sil leto dni.

Resnica je, da je v osrčju zemlje dovolj toplote. Že v globočini kakih 8 km pod zemljo znaša vročina kakih 400° Fahrenheita. Vprašanje pa je, ali je sploh mogoče kopati tako globoko, da bi prišli do te toplote, da bi jo potem mogli izkoristiti po tovarnah, za železnice, za hišno in ulično razsvetljavo, ne glede na gonilno silo strojev itd.

Angleški znanstvenik Chas. Parson je napravil načrt za tak drzni poskus. Hoče napraviti v globočino 18 km dolgo cev. Še drznejši poiskus je napravil lani drug Anglež, inž. John Hodgson. Pri tem je uporabil svoje dolgoletne skušnje, ko je bil rudniški inže-

njer v Južni Afriki. Hodgson predlaga, naj bi se napravila v zemljo dva rova. Prvi naj bi bil globok le kakih 8 km. Tega naj bi kopali. Drugi pa bi moral biti globok 30 ali 40 km. Tega pa bi izvrtali stroji, ki bi jih vodili s površja zemlje. Rudarji, ki bi delali v prvem rovu, bi morali biti tako oblečeni, da bi jih obleka varovala pred vročino notrajnosti, kakor potapljače zavarujejo, da v morski globočini ne zmrznejo ali se ne zaduše. Delavce v teh rovih pa bi hladilni plini in tekoči zrak varovali pred strašno vročino.

Inž. Hodgson se prav nič ne boji dela s stroji v globočini 30 do 40 km. On pravi, da ni strahu, ko bi stroji predrli kako skalo, pod katero je lava, da bi ta potem brizgnila na dan in zalila površino zemlje okrog strojev.

Njegov načrt je tak: V veliki jekleni cevi električni tok prenaša nekako tekočo aluminijevo mešanico. Jekleno cev, ki naj bi bila v premeru debela kake 3 ali 4 čevlje, bi spustili 1000 čevljev v zemljo. Posebne bombe bi na dnu razrahljale skalovje. Grušč in pesek pa bi žareča tekočina, ki kroži v cevi, vrgla na površje. V tej večji cevi pa bi bila še druga, manjša cev. Ta bi bila pravi sveder. Čim globlje bi se cev pogrezala v zemljo, tem daljša bi bila, ker bi na nji na površju pritrdili vedno nove dele. Iznajditelju se zdi ves načrt čisto priprost.

Zato pa znani Marconi pravi, da ta zadeva ni tako enostavna. Pravi, da nikdar ne bo mogoče toplote dobivati iz grede zemlje. Pač pa je res enostavno dobivati toploto iz solčnih žarkov. Dejal je: »Toplotna energija solca je neomejena. Vedno je je dovolj na razpolago v zraku, v dežju in megli, ob jasnem in oblačnem. Toplota je gibajoča sila okrog nas, nad nami in celo v vodi.«

Raznočerstvi.

Delavske naselbine pred 3500 leti. Uspeli starinoslovci so edini veliki dokaz za trditev, da se niso ljudje pred več tisoč leti bogvedli koliko razlikovali od današnjega človeka glede kulture in civilizacije. Znameniti poznavatelj starin C. L. Wooley je izkopal v Egiptu v El Amarna vzorno naselbino, ki je bila prirejena za delavce, ki so gradili po puščavskih gričih skalnate grobove za bogataše in plemenitaše. Celotna naselbina je bila napravljena po gotovem načrtu. Opustili so jo, ko se je preselil faraonov raljevi dvor v mesto Theben, in na starih mestih niso bila več potrebna grobišča za imenitnike. Stavbišče delavske naselbine je bil četverkot, obdan od obzidja in notrajnost je bila pozidana z vrstami hišic, ki so bile zvezane z ozkimi cestami. Ena hišica je bila enaka drugi, izvzemši stanovanja predčelavcev, ki so bila vzporedena ob vhođu. Vsaka hišica je

imela spredaj kuhinjo, zadaj spalnico in še eno kamro. Omenjeno odkritje razsvetljuje socialne delavske razmere v Egiptu v 14. stoletju pred Kristusovim rojstvom. Posamezne sobe so si delavci poslikali vsak po svojih možnostih. Orodje, katerega so našli po posameznih stanovanjih, priča, kak delavski poklic je izvrševal stanovalec, ali s čim se je ukvarjal ob prostem času.

Mož, ki prodaja svojo glavo. Na Angleškem v Manchesteru živi mož, ki je prodal svojo glavo za 1000 funtov šterlingov in za življensko rento 396 funtov šterlingov. Je to gotovi Datas, ki posedaja po zatrevanju strokovnjakov najbolj popolen spomin, s kakoršnim se ne more ponášati nobeden drug človek na svetu. Nekaj zdravnikov, ki so člani zdravniške družbe v Londonu, je kupilo Datasovo glavo, da bi jo po lastnikovi smrti preiskali in dognali, zakaj je tičalo v njej toliko spomina. Pogodba za posest glave po smrti bo podpisana te dni. Po pogodbi bodo izplačali zdravniki Datasu takoj 1000 funtov šterlingov in povrh se bodo še zavezali, da bodo poravnali pogrebne stroške za Dataso in vse člane njegove družine. Pri tej priliki je pripovedoval Datas, da je že bil prodal svojo glavo leta 1904 četvorici ameriških zdravnikov za 10.000 funtov šterlingov. Vsi ti dohtarji so pa že pomrli in radi tega je prodal svojo glavo tokrat že v — drugič!

Po zaključku lista došle vesti in novice.

Malypetrova čehoslovaška vlada. V zadnji številki smo že poročali, da se je posrečila novemu predsedniku čehoslovaške vlade — Malypetru — sestava vlade na prejšnji podlagi. V zadnjem trenutku so se pa skujali socialni demokratje, ker niso hoteli pristati na znižanje uradniških p^l. Malypeter je vrnil poverjeni mu mandat, a predsednik republike ga je naprosil, da je ponovno prevzel nalogo sestave vlade. V drugič je rešitev vladne krize Malypetru uspela. Od dose^l njih ministrov so izstopili iz vlade 4, novi ministri pripadajo istim strankam.

SKRIVALNICA.

Kje je brodnik?